

PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ÚDAJŮ A ZMĚN OD 1. 1. 2016 PRO DAŇOVÉ PORADCE, EKONOMY A MZDOVÉ ÚČETNÍ

Příloha obsahuje přehled parametrů, sazeb, vzorových výpočtů a dalších údajů z oblasti zdanění mezd a platů, odvodů na zdravotní a sociální pojištění, dávek nemocenského pojištění, důchodů a souvisejících oblastí. Jde o údaje, které používají finanční účetní, mzdové (mzdoví) účetní, personalisté a ekonomové při své každodenní práci. Jde však o užitečnou pomůcku nejen pro ně, ale i pro zaměstnance, příjemce dávek nemocenského pojištění, budoucí důchodce a jiné osoby, například pro kontrolu jejich oprávněných nároků. Jako každý rok i od 1. 1. 2016 došlo ke změnám některých sazeb a dalších parametrů týkajících se zmíněných oblastí.

Obsah

oblast	strana
1. Mzdy a platy	2
2. Daň z příjmů fyzických osob	4
3. Pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení	7
3.1 Pojistné na sociální zabezpečení	8
3.2 Pojistné na zdravotní pojištění	8
4. Náhrada mzdy a dávky nemocenského pojištění	9
4.1 Náhrada mzdy, nemocenské	9
4.2 Ošetřovné	11
4.3 Peněžitá pomoc v mateřství (tzv. mateřská)	11
4.4 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	12
5. Cestovní náhrady	12
6. Srážky ze mzdy	14
7. Oblast zaměstnanosti	16
8. Zaměstnávání starobních důchodců	17
9. Daňové sazby v roce 2016	19
9.1 Sazby daně z příjmů fyzických osob	19
9.2 Sazby daně z příjmů právnických osob	19
9.3 Sazby daně z přidané hodnoty	19
9.4 Sazby daně z nemovitých věcí	19
9.5 Sazby daně silniční	20
9.6 Sazby daně z nabytí nemovitých věcí	21
9.7 Sazby ekologických daní	21
9.8 Sazby spotřebních daní	22

ing. Miroslav Bulla, daňový poradce (část 1. až 8.),

ing. Martin Děrgel, daňový poradce (část 9.)

1. Mzdy a platy

1. MZDY A PLATY

Jde o údaje, které vyplývají především z ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (ZP). Základní sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy jsou stanoveny v nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti pracovního práva došlo nařízením vlády č. 233/2015 Sb. s účinností od 1. 1. 2016 ke zvýšení **měsíční i hodinové sazby minimální mzdy**, zvýšily se také nejnižší úrovně **zaručené mzdy** pro 8 skupin prací. Toto zvýšení minimální mzdy a nejnižších úrovní zaručené mzdy se tentokrát týká i zaměstnanců s omezeným pracovním uplatněním, tj. **poživatelů invalidních důchodů**.

Minimální mzda

Základní sazba minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin činí u zaměstnanců, kteří jsou poživateli invalidních důchodů a u ostatních zaměstnanců:

Základní sazba minimální mzdy	Minimální mzda			
	Pro poživatele invalidních důchodů		Ostatní zaměstnanci	
	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016
za měsíc (v Kč)	8 000	9 300	9 200	9 900
za hodinu (v Kč)	48,10	55,10	55,00	58,70

Nejnižší úrovně zaručené mzdy

Nejnižší úrovně zaručené mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin jsou odstupňovány podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávaných prací, zařazených do 8 skupin.

Skupina prací	Nejnižší úroveň zaručené mzdy (platu)				Platová sféra (platová třída)
	v Kč za hodinu		v Kč za měsíc		
	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016	
1.	55,00	58,70	9 200	9 900	1. a 2.
2.	60,70	64,80	10 200	10 900	3. a 4.
3.	67,00	71,60	11 200	12 100	5. a 6.
4.	74,00	79,00	12 400	13 300	7. a 8.
5.	81,70	87,20	13 700	14 700	9. a 10.
6.	90,20	96,30	15 100	16 200	11. a 12.
7.	99,60	106,30	16 700	17 900	13. a 14.
8.	110,00	117,40	18 400	19 800	15. a 16.

Nejnižší úrovně zaručené mzdy při omezeném pracovním uplatnění zaměstnance

Pro poživatele invalidních důchodů jsou stanoveny nižší hodnoty zaručené mzdy.

Skupina prací	Nejnižší úroveň zaručené mzdy (platu) – poživatelé invalidních důchodů				Platová sféra (platová třída)
	v Kč za hodinu		v Kč za měsíc		
	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016	do 31. 12. 2015	od 1. 1. 2016	
1.	48,10	55,10	8 000	9 300	1. a 2.
2.	53,10	60,90	8 900	10 300	3. a 4.
3.	58,60	67,20	9 800	11 300	5. a 6.
4.	64,70	74,20	10 800	12 500	7. a 8.
5.	71,50	81,90	12 000	13 800	9. a 10.
6.	78,90	90,50	13 200	15 300	11. a 12.
7.	87,10	99,90	14 600	16 800	13. a 14.
8.	96,20	110,30	16 100	18 600	15. a 16.

Zaměstnanci, který má sjednánu kratší pracovní dobu nebo který neodpracoval v kalendářním měsíci příslušnou pracovní dobu odpovídající stanovené týdenní pracovní době, se příp. měsíční sazby minimální mzdy a nejnižší úroveň zaručené mzdy snižují úměrně odpracované době.

Sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy při jiné délce pracovní doby

Při jiné délce **stanovené** týdenní pracovní doby než 40 hodin (viz § 79 odst. 2 ZP – práce v podzemí, třísměnný a nepřetržitý pracovní režim, dvousměnný pracovní režim atd.) se ovšem hodinové sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy **zvyšují** úměrně zkrácení týdenní pracovní doby. Měsíční minimální mzda se v těchto případech i přes kratší týdenní pracovní dobu nekrátí.

Týdenní pracovní doba (v hod.)	Minimální mzda podle délky stanovené týdenní pracovní doby (Kč/hod.)	
	Pro poživatele invalidních důchodů	Ostatní zaměstnanci
40,00	55,10	58,70
38,75 (dvousměnný režim)	56,90	60,60
37,50 (třísměnný režim atd.)	58,80	62,60

Zákonné příplatky ke mzdě (platu), odměny za pracovní pohotovost

Druh příplatku (odměny)	Výše příplatku (odměny) stanovená ZP	
	Mzdová sféra	Platová sféra
za práci přesčas	nejméně 25 % PV (nebo náhradní volno – neplacené)	25 % PV, resp. 50 % PV , jde-li o den nepřetržitého odpočinku v týdnu
za práci ve svátek	nejméně 100 % PV (nebo náhradní volno – placené)	100 % PV (nebo náhradní volno – placené)

2. Daň z příjmů fyzických osob

Druh příplatku (odměny)	Výše příplatku (odměny) stanovená ZP	
	Mzdová sféra	Platová sféra
za práci v noci	nejméně 10 % PV (možnost sjednat jinou minimální výši a způsob určení)	20 % PV
za práci v sobotu a v neděli	nejméně 10 % PV (možnost sjednat jinou minimální výši a způsob určení)	25 % PV
za práci ve ztíženém pracovním prostředí	nejméně 10 % základní sazby minimální mzdy za každý ztěžující vliv (tj. min. 5,87 Kč/hod. resp. 990 Kč/měsíc)	495 Kč až 1 400 Kč za měsíc (nejméně 5 % základní minimální mzdy za měsíc)
za pracovní pohotovost	nejméně 10 % PV	nejméně 10 % PV
za vedení	–	podle stupně řízení (§ 124 ZP)
zvláštní příplatek	–	400 Kč až 8 000 Kč dle příslušné skupiny prací
za rozdělenou směnu	–	30 % PV za každou rozdělenou směnu
osobní příplatek	–	do 50 % (příp. 100 %) platového tarifu nejvyššího platového stupně v dané platové třídě
za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah	–	dvojnásobek PV
specializační příplatek	–	1 000 Kč až 2 000 Kč za měsíc

Vychází se přitom z § 114 až § 140 ZP, nařízení vlády č. 567/2006 Sb. a nařízení vlády č. 564/2006 Sb. Od 1. 1. 2016 zde vyjma příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí, který se odvozuje od minimální mzdy, k žádným změnám nedošlo.

2. DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Zdanění příjmů fyzických osob je upraveno v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP). Proti roku 2015 by v roce 2016 mělo dojít k následující změně:

- Zvýší se pravděpodobně i letos **daňové zvýhodnění na druhé a další vyživované dítě** žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti o 100 Kč, resp. 300 Kč, měsíčně (o 1 200 Kč, resp. 3 600 Kč, ročně) – viz § 35c a násl. ZDP.
- Novela ZDP upravující daňové zvýhodnění na děti je ovšem stále v legislativním procesu (sněmovní tisk č. 612). Zmíněné zvýšení daňového zvýhodnění by mělo být možné díky přechodnému ustanovení uplatnit v plné výši již za rok 2016, přestože tato novela ZDP nabude účinnosti až v průběhu roku 2016. **Zvýšené měsíční daňové zvýhodnění však bude možné uplatňovat až od data účinnosti novely ZDP.**

Základní způsob stanovení základu daně (ZD) v roce 2016:

ZD = hrubá mzda (100 % HM) + povinné pojistné placené zaměstnavatelem (34 % HM) = 134 % HM (jde o tzv. superhrubou mzdu).

Sazba daně z příjmů fyzických osob

Standardní sazba daně z příjmů fyzických osob je upravena v § 16 ZDP a činí **15 %**.

- Sazba **15 %** se uplatňuje rovněž při výpočtu **záloh na daň** z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků za kalendářní měsíc.
- U příjmů do 10 000 Kč plynoucích z dohody o provedení práce (při nepodepsaném Prohlášení k dani) se sráží **srážková daň** rovněž ve výši **15 %**.
- **Solidární zvýšení daně** činí **7 %** z příjmů podle § 6 a § 7 ZDP převyšujících za rok 48násobek průměrné mzdy (§ 16a ZDP).

Hranice pro aplikaci solidárního zvýšení daně	2015	2016
Měsíční částka	106 444 Kč	108 024 Kč
Roční částka	1 277 328 Kč	1 296 288 Kč

Roční slevy na dani

Typ slevy	2015	2016
Základní sleva na poplatníka (včetně starobních důchodců)	24 840 Kč	
Sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	
Sleva na manžela (manželku) – ZTP/P	49 680 Kč	
Základní sleva na invaliditu (1. či 2. stupně)	2 520 Kč	
Rozšířená sleva na invaliditu (3. stupně)	5 040 Kč	
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	
Sleva na studenta (do 26, resp. 28 let)	4 020 Kč	

- Slevy na dani z příjmů fyzických osob jsou upraveny v § 35ba ZDP.
- Slevu na dani na manžela (manželku) žijící s poplatníkem v domácnosti lze podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP uplatnit tehdy, pokud manžel (manželka) nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období **68 000 Kč**.

Při uplatňování daňové slevy za **umístění dítěte v mateřské škole** apod. (viz § 35bb ZDP) si lze daň snížit maximálně do výše minimální mzdy za každé vyživované dítě, za rok 2015 tedy maximálně o 9 200 Kč, za rok 2016 to bude maximálně o 9 900 Kč za každé vyživované dítě.

Měsíční slevy na dani

Typ slevy	2015	2016
Základní sleva na poplatníka (včetně starobních důchodců)	2 070 Kč	
Sleva na manžela (manželku)	lze uplatnit pouze ročně	
Sleva na manžela (manželku) – ZTP/P	lze uplatnit pouze ročně	

2. Daň z příjmů fyzických osob

Typ slevy	2015	2016
Základní sleva na invaliditu (1. či 2. stupně)	210 Kč	
Rozšířená sleva na invaliditu (3. stupně)	420 Kč	
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	1 345 Kč	
Sleva na studenta (do 26, resp. 28 let)	335 Kč	

Daňové zvýhodnění na děti – roční

Daňové zvýhodnění na děti	2015			2016 (pravděpodobně)		
	1. dítě	2. dítě	3. a další dítě	1. dítě	2. dítě	3. a další dítě
Roční daňové zvýhodnění: na dítě	13 404 Kč	15 804 Kč	17 004 Kč	13 404 Kč	17 004 Kč	20 604 Kč
na dítě ZTP/P	26 808 Kč	31 608 Kč	34 008 Kč	26 808 Kč	34 008 Kč	41 208 Kč
Minimální roční daňový bonus	100 Kč			100 Kč		
Maximální roční daňový bonus	60 300 Kč			60 300 Kč		

Daňové zvýhodnění na děti – měsíční

Není zřejmé, od kterého měsíce roku 2016 bude možné uplatňovat proti roku 2015 zvýšené měsíční daňové zvýhodnění na děti. To závisí na konečně podobě a datu schválení novely ZDP (sněmovní tisk č. 612).

Daňové zvýhodnění na děti	2015 a počátek roku 2016			až v průběhu roku 2016		
	1. dítě	2. dítě	3. a další dítě	1. dítě	2. dítě	3. a další dítě
Roční daňové zvýhodnění: na dítě	1 117 Kč	1 317 Kč	1 417 Kč	1 117 Kč	1 417 Kč	1 717 Kč
na dítě ZTP/P	2 234 Kč	2 634 Kč	2 834 Kč	2 234 Kč	2 834 Kč	3 434 Kč
Minimální roční daňový bonus	50 Kč			50 Kč		
Maximální roční daňový bonus	5 025 Kč			5 025 Kč		

- Podmínkou pro vyplacení měsíčního daňového bonusu je hrubý měsíční příjem alespoň **4 950 Kč** (v roce 2015 to bylo 4 600 Kč).
- Podmínkou pro vyplacení ročního daňového bonusu je příjem ze závislé činnosti, z podnikání, z kapitálového majetku a z pronájmu v úhrnu nejméně **59 400 Kč** (v roce 2015 to bylo 55 200 Kč).
- Daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti je upraveno v § 35c a § 35d ZDP.

Příklad výpočtu čisté mzdy:

Zaměstnanec byla za květen 2016 zúčtována základní mzda 20 000 Kč a mimořádná měsíční odměna 6 000 Kč. Tento zaměstnanec má u zaměstnavatele podepsáno Prohlášení k dani, uplatňuje nárok na základní slevu na dani na poplatníka a daňové zvýhodnění na 3 děti (za předpokladu účinnosti jeho zvýšení).

3. Pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení

Hrubá mzda:	26 000 Kč	(20 000 Kč + 6 000 Kč)
Pojistné na zdravotní pojištění:		
– celkem	3 510 Kč	(0,135 × 26 000 Kč)
– zaměstnanec	1 170 Kč	(3 510 Kč/3)
– zaměstnavatel	2 340 Kč	(3 510 Kč – 1 170 Kč)
Pojistné na sociální zabezpečení:		
– celkem	8 190 Kč	(0,315 × 26 000 Kč)
– zaměstnanec	1 690 Kč	(0,065 × 26 000 Kč)
– zaměstnavatel	6 500 Kč	(0,25 × 26 000 Kč)
Daň z příjmů:		
Základ daně	34 840 Kč	(26 000 Kč + 2 340 Kč + 6 500 Kč)
Záloha na daň	5 235 Kč	(0,15 × 34 900 Kč)
Slevy na dani	2 070 Kč	(2 070 Kč na poplatníka)
Záloha na daň po slevě	3 165 Kč	(5 235 Kč – 2 070 Kč)
Daňové zvýhodnění z toho:	4 251 Kč	(1 117 Kč + 1 417 Kč + 1 717 Kč)
– ve formě daňové slevy	3 165 Kč	(do výše zálohy na daň po slevě)
– ve formě daňového bonusu	1 086 Kč	(4 251 Kč – 3 165 Kč)
tj. nárok na daňový bonus	1 086 Kč	
Čistá mzda k výplatě:	24 226 Kč	(26 000 Kč – 1 170 Kč – 1 690 Kč – 1 086 Kč)
Mzdové náklady zaměstnavatele:	34 840 Kč	(26 000 Kč + 2 340 Kč + 6 500 Kč)

3. POJISTNÉ NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

V oblasti pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení došlo od 1. 1. 2016 ke každoročnímu navýšení vyměřovacích základů, minimálních záloh OSVČ apod.

Sazby pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení u zaměstnanců

– Od 1. 1. 2016 je ukončeno placení pojistného na důchodové spoření. Ruší se tak kromě sazby na důchodové spoření i snížená sazba pojistného na důchodové pojištění u zaměstnanců – účastníků důchodového spoření. Sazby pojistného se tak opět sjednocují.

Pojistné	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	Celkem
Zdravotní pojištění	4,5 % (1/3 z 13,5 %)	9 % (2/3 z 13,5 %)	13,5 %
Sociální zabezpečení celkem z toho:	6,5 %	25 %	31,5 %
– nemocenské pojištění	–	2,3 %	2,3 %
– důchodové pojištění	6,5 %	21,5 %	28 %
– státní politika zaměstnanosti	–	1,2 %	1,2 %
Celkem ZP + SP	11 %	34 %	45 %

3. Pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení

3.1 Pojistné na sociální zabezpečení

Maximální vyměřovací základ pro odvod pojistného: 1 296 288 Kč
(v roce 2015 činil 1 277 328 Kč)

Rozhodný měsíční příjem zaměstnance zakládající účast na nemocenském pojištění: 2 500 Kč
(proti roku 2015 se nezměnil)

Tabulka minimálních záloh na pojistné (resp. pojistného) OSVČ

Druh platby OSVČ	2015	2016
OSVČ – hlavní činnost		
– záloha na důchodové pojištění	1 943 Kč	1 972 Kč
– pojistné na nemocenské pojištění	115 Kč	115 Kč
OSVČ – vedlejší činnost		
– záloha na důchodové pojištění	778 Kč	789 Kč
– rozhodná částka pro vedlejší činnost	63 865 Kč	64 813 Kč

3.2 Pojistné na zdravotní pojištění

Minimální měsíční pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců a osob bez zdanitelných příjmů

Období	Minimální mzda	Minimální pojistné
od 31. 12. 2015	9 200 Kč	1 242 Kč
od 1. 1. 2016	9 900 Kč	1 337 Kč

***Poznámka:** Týká se pouze osob, na které se vztahuje minimální vyměřovací základ pojistného na všeobecné zdravotní pojištění.*

Minimální měsíční záloha na pojistné OSVČ 1 823 Kč
(v roce 2015 činila 1 797 Kč)

Výše měsíčního pojistného za osoby, za které je plátcem pojistného stát: 870 Kč
(v roce 2015 činilo 845 Kč)
– toto pojistné platí stát (nikoliv zaměstnavatel)

Výše měsíčního odpočtu za poživatele invalidního důchodu: 6 444 Kč
(v roce 2015 činil 6 259 Kč)
– týká se pouze úzké skupiny zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením.